Nr 10

Justitieutskottets betänkande med anledning av propositionen 1975:1 såvitt avser anslag till justitiedepartementet m. m. jämte motioner

ANDRA HUVUDTITELN

Justitiedepartementet m. m.

1. **Statsrådsberedningen m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens i propositionen 1975:1 bilaga 4 (justitiedepartementet) under punkterna A 1–A 8 (s. 10–15) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1975/76 anvisar

1. till *Statsrådsberedningen* ett förslagsanslag av 4 547 000 kr.,
2. till *Justitiedepartementet* ett förslagsanslag av 14 779 000 kr.,
3. till *Kommittéer m. m.* ett reservationsanslag av 15 750 000 kr.,
4. till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 900 000 kr.,
5. till *Information om lagstiftning m. m.* ett reservationsanslag av 820 000 kr.,
6. till *Svensk författningssamling* ett förslagsanslag av 2 750 000 kr.,
7. till *Justitiekanslern* ett förslagsanslag av 1 365 000 kr.,
8. till *Fideikommissnämnden* ett förslagsanslag av 279 000 kr.

2. **Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader.** Regeringen har under punkten A 10 (s. 20) föreslagit riksdagen att till Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1975/76 anvisa ett förslagsanslag av 1 936 000 kr.

Motioner

I motionen 1975:52 av herr Gustavsson i Eskilstuna (s) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en översyn av sådana sanktionsbestämmelser, företrädesvis på trafiklagstiftningens område, vilka av allmänheten med fog kan upplevas som onödiga.

I motionen 1975:136 av herr Helén m. fl. (fp) hemställs såvitt nu är i fråga att riksdagen begär en översyn av specialstraffrätten och brottsbalken i syfte att minska antalet kriminaliserade handlingar (yrkande B 2).

I motionen 1975:141 av herr Westberg i Ljusdal m. fl. (fp) hemställs att riksdagen beslutar att föreslå regeringen att brottsförebyggande rådet ges i uppdrag att *dels* kartlägga behov och tillgång på tekniska hjälpmedel i brottsförebyggande syfte, *dels* genom lämpliga åtgärder medverka till en vidareutveckling av de tekniska möjligheterna att förhindra brott samt att

vaka över att de tekniska hjälpmedlen ges en sådan utformning och användning att den enskildes integritet inte träds för när.

I motionen 1975:199 av fru Frænkel (fp) hemställs att riksdagen hos regeringen begär *dels* att brottsförebyggande rådet i samverkan med handelns organisationer får i uppgift att gemensamt utforma förslag till effektivare förebyggande åtgärder mot butikssnatteri, *dels* att fängelsestraff för butikssnatteri avskaffas.

I motionen 1975:445 av herr Polstam m. fl. (c) hemställs att riksdagen vid behandlingen av regeringens proposition 1975:1, bilaga 4, punkt A 10, beslutar att till Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1975/76 anvisa ett förslagsanslag av 2 096 000 kr.

I motionen 1975:448 av herr Svanström (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär åtgärder för att stävja förekommande inbrottsverksamhet med åtföljande förstörelse i fritidshus.

I motionen 1975:724 av herr Åkerlind (m) hemställs såvitt nu är i fråga att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag om avskaffande av interneringsstraffen enligt påföljdsformen "fängelse minsta tid" (yrkande A 1).

I motionen 1975:1100 av herr Bohman m. fl. (m) hemställs såvitt nu är i fråga att riksdagen *dels* hos regeringen begär att den av brottsförebyggande rådet planerade utredningen om översyn av strafflagstiftningen snarast tillsätts med bl. a. de uppdrag som angivits i motionen (yrkande 1), *dels* begär att regeringen snarast låter sammanställa och redovisa de av 1956 års klientelundersökning rörande ungdomsbrottslingar avgivna rapporterna "Unga lagöverträdare I–V" (yrkande 12), *dels och* begär att regeringen till prövning upptar de förslag som i motionen framlagts angående vissa påföljder (yrkande 14).

I motionen 1975:1108 av herr Hermansson m. fl. (vpk) hemställs såvitt nu är i fråga att riksdagen beslutar att under A 10 Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader anvisa ett med 2 400 000 kr. uppräknat belopp (yrkande 3).

Utskottet

Under ifrågavarande anslag anvisas medel för det brottsförebyggande rådets förvaltningskostnader. Rådet, som inrättades som fristående myndighet den 1 juli 1974, har till uppgift att främja brottsförebyggande insatser inom olika områden av samhällsverksamheten samt att verka för en samordning av samhällets och enskildas insatser mot brott. Rådet leds av en styrelse och har ett eget kansli med en utrednings- och en utvecklingsenhet. Antalet tjänstemän är 14, varav 10 handläggare. Till rådet är knutet en vetenskaplig

referensgrupp samt ett antal arbetsgrupper. En redogörelse för de olika arbetsgrupperna har intagits i utskottets betänkande JuU 1974:10 s. 3.

Regeringen har för nästkommande budgetår beräknat anslaget under förevarande punkt till 1 936 000 kr. Häri innefattas medel för ytterligare en biträdestjänst vid rådets kansli.

I motionen 445 hemställs om en förstärkning utöver regeringens förslag med medel för en assistent- och en biträdestjänst samt för en expeditionsvakt. Anslaget föreslås höjt med ytterligare 160 000 kr. I motiveringen uttalas att erfarenheterna från rådets första verksamhetsår klart har visat att rådets kansliorganisation är otillräcklig och att underbemanningen på kanslisidan gör det omöjligt att effektivt använda den handläggande personalen.

Utskottet vill i anledning av motionen erinra om att det vid rådets inrättande förutsattes att en stor del av sekreterar- och utredningsuppgifterna i rådets arbetsgrupper skulle skötas av personal i departement eller inom kommittéväsendet. Även personal i statliga verk förutsattes bli utnyttjad i vissa fall. Utskottet vill också understryka att det inte skall ankomma på rådet att utarbeta reformförslag som kräver mer omfattande undersökningar eller utredningar. Sådana uppgifter skall i stället läggas på särskilda kommittéer, expertgrupper m. fl. Rådets uppgift i sammanhanget är att vid behov ta initiativ till översyn eller utredning på de områden som omfattas av rådets verksamhet.

Med hänsyn bl. a. till det anförda ifrågasätter utskottet lämpligheten av en förstärkning utöver vad regeringen föreslagit. Föreliggande behov bör i stället – i avvaktan på ytterligare erfarenheter av rådets verksamhet – tillgodoses på sätt som hittills skett genom anlitande av utomstående eller tillfälligt anställd personal. Liksom föregående år förutsätter utskottet att regeringen följer utvecklingen inom rådet och att erforderliga personalförstärkningar kan tillgodoses även om medelsanvisningen begränsas till det av regeringen föreslagna beloppet. Med dessa uttalanden avstyrker utskottet bifall till motionen.

I motionen 1108 hemställs att anslaget under ifrågavarande punkt skall höjas med 2,4 milj. kr. Hemställan är kopplad till ett yrkande i samma motion om avslag på regeringens begäran om ytterligare medel för en utökning av antalet polismän (prop. 1975:1, bil. 4, punkten B 6). Detta yrkande har avstyrkts av utskottet i betänkandet JuU 1975:9. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet bifall till det nu aktuella yrkandet.

Motionen 141 upptar ett yrkande om visst uppdrag åt rådet på det brottsförebyggande fältet. Motionärerna framhåller att den moderna tekniken, rätt använd, kan bli en väsentlig faktor när det gäller att förhindra brott och skydda människor som eljest kan komma i fara. Motionärerna nämner som exempel på tekniska hjälpmedel som skulle kunna komma till användning avstängningsanordningar, varselsystem, TV-kameror, infraröda ljus och datamaskiner. Yrkandet går ut på att riksdagen skall föreslå re-

geringen att det brottsförebyggande rådet ges i uppdrag att dels kartlägga behov och tillgång på tekniska hjälpmedel i brottsförebyggande syfte, dels genom lämpliga åtgärder medverka till en vidareutveckling av de tekniska möjligheterna att förhindra brott samt att vaka över att de tekniska hjälpmedlen ges en sådan utformning och användning att den enskildes integritet inte träds för när.

Bland de arbetsgrupper som enligt vad ovan sagts inrättats inom det brottsförebyggande rådet finns en s. k. brottsskyddsgrupp med uppgift att verka för att åtgärder vidtas framför allt från samhällets och företagens sida för att förhindra uppkomsten av brottstillfällen och i övrigt försvåra möjligheterna att begå brott. De i motionen angivna uppgifterna kunde i och för sig falla inom ramen för vad som anförtrotts denna arbetsgrupp. Uppgifterna synes emellertid enligt utskottets mening vara av sådan art att de naturligen ingår i den verksamhet som bedrivs på polisbyrå II inom rikspolisstyrelsen. Enligt vad utskottet erfarit är frågor av det slag som berörs i motionen också föremål för kontinuerlig uppmärksamhet inom byrån och dess olika arbetsgrupper. Med hänsyn härtill bör motionen inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Inte heller det i motionen 448 upptagna yrkandet om åtgärder för att stävja förekommande inbrottsverksamhet med åtföljande förstörelse i fritidshus synes ge anledning till någon åtgärd från riksdagens sida. Som motionären framhåller torde i många fall oförstånd och sensationslystnad vara orsak till det kriminella beteendet och åtskilligt vara att vinna genom information och upplysning, eventuellt genom en särskild kampanj. Utskottet, som finner att syftet bakom motionen är angeläget, förutsätter att frågan härom tas upp i det brottsförebyggande rådets informationsgrupp eller i annat lämpligt sammanhang.

Även den i motionen 199 upptagna frågan om effektivare förebyggande åtgärder mot butikssnatteri bör enligt utskottets mening i första hand ses som ett informationsproblem. De ändringar i åklagar- och polisinstruktionen och det cirkulär om rapporteftergift för vissa snatteribrott (SFS 1973:23–25) som föranleddes av brottsmålsutredningens förslag om bl. a. samhällets reaktioner mot butikssnatterier (SOU 1971:10) synes ha missuppfattats av många; en utbredd uppfattning tycks, som utskottet framhållit i tidigare sammanhang (JuU 1973:26), vara att butikssnatteri inte är straffbart när det stulnas värde är mindre än tjugo kronor. Som utskottet också understrukit innebär de nya reglerna inte att samhället accepterar ifrågavarande gärningar. Att sprida kunskap härom synes vara en angelägen uppgift inom ramen för det brottsförebyggande rådets kompetensområde. Anledning finns att anta att handelns organisationer, som sedan länge haft en särskild aktionsgrupp mot butikssnatterier, har intresse av att medverka i en sådan informationskampanj. Med dessa uttalanden anser utskottet motionsyrkandet om uppdrag för rådet att i samverkan med handelns organisationer utforma förslag till åtgärder mot butikssnatteri besvarat.

Övriga under förevarande punkt upptagna motionsyrkanden har anknytning till vårt nuvarande påföljdssystem. I motionerna 52, 136 (yrkande B 2) och 1100 (yrkande 1) hemställs om en översyn av strafflagstiftningen i syfte att minska antalet kriminaliserade handlingar. Motionärerna framhåller vikten av att rättsreglerna är förankrade i det allmänna rättsmedvetandet. Onödiga straffbestämmelser kan enligt motionärerna påverka förhållandet mellan allmänheten och polisen i ogynnsam riktning och ha en negativ inverkan på den allmänna laglydnaden. Som exempelvis på straffbud som kan utmönstras anges i motionen 52 en rad bestämmelser i trafiklagstiftningen. I motionerna 136 och 1100 pekas också på olika specialstraffrättsliga regler och på brottsbalkens bestämmelser bl. a. om fylleri. Enligt den sistnämnda motionen bör utgångspunkten för den föreslagna utredningen vara att återställa lagstiftningens grundläggande funktion att utgöra skydd för den enskilde medborgaren.

Frågan om avkriminalisering har på senare år givits stort utrymme i den kriminalpolitiska debatten och har även åtskilliga gånger behandlats i riksdagen (se bl. a. 1LU 1967:44 och JuU 1974:10). Vissa brottsområden där frågan om avkriminalisering aktualiserats är f. n. föremål för överväganden inom justitiedepartementet. Brott som berörs därav är bl. a. det av motionärerna särskilt angivna fylleribrottet, rattfylleri, snyltningsbrott, sjukförsäkringsbedrägerier och ämbetsbrott. Straffvärdheten av andra brott prövas av särskilt tillsatta utredningar. Det gäller t. ex. sexualbrotten och brotten mot rikets säkerhet.

Inom det brottsförebyggande rådet har frågan uppmärksammats av rådets arbetsgrupp rörande kriminalpolitik. I en rapport som avgivits i juni 1974 (BRÅ 1974:4) uttalar gruppen att det är nödvändigt att rådet i första hand koncentrerar sitt arbete till frågor där aktuella reformbehov föreligger och anger avkriminaliseringen som exempel på sådana frågor. Enligt gruppen är en översyn av gällande straffbestämmelser motiverad, speciellt i vad avser vissa brott eller brottskategorier där avkriminalisering kan komma i fråga. Gruppen anser emellertid att ytterligare underlag bör tas fram innan rådet tar ställning till frågan. Arbetet härmed pågår f. n., och en ny rapport från arbetsgruppen förväntas bli avlämnad under våren 1975.

Utskottet vill med hänsyn till vad sålunda upptagits inte binda sig för något ställningstagande till hur de av motionärerna aktualiserade önskemålen bör tillgodoses. Angeläget är emellertid att åtgärder vidtas för att begränsa strafflagstiftningen så att rättsvårdens resurser kan sättas in på områden där de verkligen behövs. Som motionärerna framhåller kan den kraftiga utökning av antalet straffbestämmelser som utmärker det moderna samhället ha en negativ inverkan på den allmänna laglydnaden och över huvud taget innebära en försvagning av straffet som reaktionsmedel.

Vid bedömande av motionsyrkandena bör också beaktas att behovet av vissa av de aktualiserade bestämmelserna på trafiklagstiftningens område kommer att prövas av riksdagen detta år med anledning av motioner som hänvisats till trafikutskottet. Även eljest kan fråga uppkomma om ompröv-

ning av straffbud av nu ifrågavarande karaktär. Som motionärerna framhåller har frågan också uppmärksammats inom rikspolisstyrelsen.

Med hänsyn till de åtgärder i motionernas syfte som sålunda redan aktualiserats finner utskottet något särskilt initiativ från riksdagens sida inte vara påkallat med anledning av motionerna i nu berörd del.

Även den i motionen 1100 upptagna frågan om bearbetning och redovisning av de av 1956 års klientelundersökning avgivna rapporterna "Unga lagöverträdare I–V" har uppmärksammats av det brottsförebyggande rådet. Det omfattande material som redovisats från undersökningen (SOU 1971:49, SOU 1972:76, SOU 1973:25, SOU 1973:31 och SOU 1973:49) har behandlats vid en konferens med deltagande av forskare och politiker i slutet av förra året, varvid även frågan om de praktiska slutsatserna av undersökningen diskuterats. En rapport från konferensen utarbetas f. n. Den kommer enligt uppgift även att innehålla en redovisning av undersökningens resultat. Ytterligare överväganden torde därefter bli aktuella inom rådet. Motionärernas önskemål torde därmed väsentligen få anses tillgodosedda. I enlighet härmed avstyrks motionsyrkandet.

I motionen 724 begärs såvitt nu är i fråga utredning och förslag om avskaffande av de tidsobestämda påföljderna internering och ungdomsfängelse. Såvitt gäller ungdomsfängelse har motionärernas önskemål redan tillgodosetts så till vida att föregående år tillsatts en utredning (Ju 1974:16) med uppdrag att avskaffa denna påföljd. Beträffande interneringsstraffet finns anledning anta att utvecklingen i vårt land liksom i bl. a. Danmark kommer att gå därhän att påföljden inte kommer att finnas kvar i sin nuvarande utformning. Som framhålls i en nyligen avgiven promemoria (Ds Ju 1974:20) om grov stöld och rån samt återfall i brott bör emellertid ställningstagandet härvidlag anstå till dess 1971 års utredning om behandling av psykiskt avvikande (Ju 1971:8) och åtalsrättskommittén (Ju 1970:63) slutfört sitt arbete. På anförda skäl avstyrker utskottet motionen 724 i nu berörd del.

Motionen 1100 upptar slutligen ett yrkande att regeringen till prövning upptar vissa i motionen upptagna förslag angående nya brottpåföljder. Motionärerna uttalar bl. a. tveksamhet om lämpligheten av att, som nu sker i vissa fall, personer döms till skyddstillsyn gång efter annan. För att komma till rätta med den tilltagande vandaliseringen och skadegörelsen av allmän och enskild egendom bör enligt motionärerna prövas nya vägar. Som exempel på en påföljd som kan komma i fråga nämner motionärerna det engelska Community Service, innebärande viss form av arbetsåläggande.

En prövning av motionsförslaget ligger inom ramen för den översyn av brottsbalkens påföljdssystem som förutskickats i den nyssnämnda rapporten från det brottsförebyggande rådets arbetsgrupp för kriminalpolitik. Med hänsyn härtill påkallar motionen i denna del inte någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen beträffande medelsberäkningen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1975:445 och motionen 1975:1108 i denna del (yrkande 3) till *Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1975/76 anvisar ett förslagsanslag av 1 936 000 kr.,
2. att riksdagen beträffande tekniska hjälpmedel i brottsförebyggande syfte avslår motionen 1975:141,
3. att riksdagen beträffande inbrott i fritidshus avslår motionen 1975:448,
4. att riksdagen beträffande butikssnatterier avslår motionen 1975:199,
5. att riksdagen beträffande översyn av strafflagstiftningen avslår motionerna 1975:52, 1975:136 i denna del (yrkande B 2) och 1975:1100 i denna del (yrkande 1),
6. att riksdagen beträffande 1956 års klientelundersökning avslår motionen 1975:1100 i denna del (yrkande 12),
7. att riksdagen beträffande tidsobestämda påföljder avslår motionen 1975:724 i denna del (yrkande A 1),
8. att riksdagen beträffande nya brottspåföljder avslår motionen 1975:1100 i denna del (yrkande 14).

3. **Brottsförebyggande rådet: Utvecklingskostnader.** Regeringen har under punkten A 11 (s. 21) föreslagit riksdagen att till Brottsförebyggande rådet: Utvecklingskostnader för budgetåret 1975/76 anvisa ett reservationsanslag av 2 630 000 kr.

Motion

I motionen 1975:1108 av herr Hermansson m. fl. (vpk) hemställs såvitt nu är i fråga att under A 11 Brottsförebyggande rådet: Utvecklingskostnader anvisas ett med 4 000 000 kr. uppräknat belopp (yrkande 4).

Utskottet

På samma sätt som redovisats under föregående punkt upptar motionen 1108 ett yrkande om en förhöjning av förevarande anslag med 4 milj. kr. Av skäl som där angivits avstyrker utskottet bifall till yrkandet. Anledning till erinran mot regeringens medelsberäkning föreligger inte.

Utskottet hemställer

att riksdagen beträffande medelsberäkningen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1975:1108 i denna del (yrkande 4) till *Brottsförebyggande rådet: Utvecklingskostnader* för budgetåret 1975/76 anvisar ett reservationsanslag av 2 630 000 kr.

Stockholm den 20 mars 1975

På justitieutskottets vägnar
ASTRID KRISTENSSON

Närvarande: fru Kristensson (m), fröken Mattson (s), herrar Johansson i Växjö (c), Jönsson i Malmö (s), Nygren (s), Bengtsson i Göteborg (c), fru Bergander (s), herrar Schött (m), Nilsson i Visby (s), Fransson (c), fru Wiklund (c), fru André (c), herrar Lundgren (s), Petersson i Röstånga (fp) och Pettersson i Västerås (vpk).

Reservationer

1. vid *punkten 2* (Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader)
av herr Johansson i Växjö (c), herr Bengtsson i Göteborg (c), herr Fransson (c), fru Wiklund (c) och fru André (c), som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "till motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det inte är vare sig rimligt eller rationellt att rådets handläggande personal tvingas syssla med arbetsuppgifter som rätteligen ankommer på biträdespersonal eller expeditionsvakter. Motionärernas måttfulla krav på förstärkning – som överensstämmer med rådets egna äskanden och även ligger i linje med utskottets ställningstagande föregående år – bör därför tillgodoses. I enlighet härmed förordar utskottet en uppräkning av anslaget med 160 000 kr., avseende medel för en assistent- och en biträdestjänst samt för en expeditionsvakt.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen i anledning av regeringens förslag och motionen 1975:1108 (yrkande 3) samt med bifall till motionen 1975:445 till *Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1975/76 anvisar ett förslagsanslag av 2 096 000 kr.

2. vid *punkten 2* (Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader)
av herr Pettersson i Västerås (vpk), som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "I motionen" och slutar med "aktuella yrkandet" bort ha följande lydelse:

I motionen 1108 hemställs att anslaget under ifrågavarande punkt skall höjas med 2,4 milj. kr. Hemställan är kopplad till ett yrkande i samma motion om avslag på regeringens begäran om ytterligare medel för en utökning av antalet polismän (prop. 1975:1, bil. 4, punkten B 6). Dessa medel bör enligt motionärerna i stället användas till brottsförebyggande och rehabiliterande åtgärder samt till kriminalpolitisk forskning. Yrkandet om begränsning av polisanslaget har tillstyrkts i en reservation (nr 7 vid punkten 7) till utskottets betänkande JuU 1975:9. I konsekvens härmed och då behovet av ytterligare medel för brottsförebyggande åtgärder är utomordentligt stort tillstyrks motionärernas yrkande om ökning av nu förevarande anslag.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionen 1975:445 samt med bifall till motionen 1975:1108 i denna del (yrkande 3) till *Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1975/76 anvisar ett förslagsanslag av 4 336 000 kr.

3. vid *punkten 2* (Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader)
av fru Kristensson (m) och herr Schött (m), som beträffande nya brottspåföljder anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "En prövning" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att skyddstillsyn i många fall visat sig vara en lämplig brottspåföljd. Samtidigt måste emellertid ifrågasättas om det är förenligt med strävandena att begränsa brottsligheten att, såsom nu inte sällan sker, ge samma person skyddstillsyn ett stort antal gånger. Framför allt kan lämpligheten härav diskuteras när det gäller den av motionärerna berörda form av brottslighet som består i meningslös skadegörelse eller vandalisering av enskild eller allmän egendom. För att komma till rätta med sådan brottslighet, som i huvudsak torde begås av unga lagöverträdare, torde det vara nödvändigt att slå in på förut oprövade vägar. Det engelska Community Service, innebärande viss form av arbetsåläggande, utgör en typ av påföljd som bör övervägas.

Hithörande frågor bör enligt utskottets mening bli föremål för utredning i samband med den översyn av brottsbalkens påföljdssystem som förutskickats i den nyssnämnda rapporten från det brottsförebyggande rådets arbetsgrupp för kriminalpolitik. Utskottet utgår från att utredningen görs med stor skyndsamhet.

Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. att riksdagen beträffande nya brottspåföljder med bifall till mo-

tionen 1975:1100 i denna del (yrkande 14) ger regeringen till känna vad utskottet härutinnan anfört.

4. vid *punkten 3* (Brottsförebyggande rådet: Utvecklingskostnader)
av herr Pettersson i Västerås (vpk), som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "På samma" och slutar med "föreligger inte" bort ha följande lydelse:

I motionen 1108 hemställs att anslaget under ifrågavarande punkt skall höjas med 4 milj. kr. Hemställan är på samma sätt som det ovan berörda yrkandet om högre anslag för det brottsförebyggande arbetet kopplad till ett yrkande i samma motion om avslag på regeringens begäran om ytterligare medel för en utökning av antalet polismän. Dessa medel bör enligt motionärerna i stället användas till brottsförebyggande och rehabiliterande åtgärder samt till kriminalpolitisk forskning. Yrkandet om begränsning av polisanslaget har tillstyrkts i en reservation (nr 7 vid punkten 7) till utskottets betänkande JuU 1975:9. I konsekvens härmed och då behovet av ytterligare medel för forskning på det kriminalpolitiska området är utomordentligt stort tillstyrks motionärernas yrkande om ökning av nu förevarande anslag.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen beträffande medelsberäkningen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1975:1108 i denna del (yrkande 4) till *Brottsförebyggande rådet: Utvecklingskostnader* för budgetåret 1975/76 anvisar ett reservationsanslag av 6 630 000 kr.

Särskilt yttrande

vid *punkten 2* (Brottsförebyggande rådet: Förvaltningskostnader)
av fru Kristensson (m) och herr Schött (m), som beträffande översyn av strafflagstiftningen anför:

Som framhålls i motionen 1100 visar det senaste decenniets lagproduktion en medveten tendens till central maktkoncentration. I stället för ökad frihet åt individerna ger man befogenheter och makt åt statsmyndigheter, kommunala organ och organisationer vida utöver vad som är nödvändigt för att tillgodose behöriga samhälleliga intressen. Vi menar att lagstiftningens grundläggande uppgift är att skydda medborgarna och inte i första hand att vara ett medel att förverkliga kollektivistiska och socialistiska idéer på den enskildes bekostnad.

Beträffande en mängd av de straffstadganden som införts under de senaste åren gäller att de var för sig skulle kunna accepteras men att de tillsammans innebär ett kännbart intrång i den enskildes integritet eller rörelsefrihet. Kriminaliseringen har lett till att en stor del av landets befolkning årligen utsätts för straffrättsliga påföljder med olägenheter också i form av irritation över rättsväsendet och bristande respekt för lag och författning. Nackdelar

uppkommer också genom en onödig belastning på polis, åklagare och domstolar, även om påföljderna i stor utsträckning åläggs genom förenklade förfaranden såsom strafföreläggande eller åläggande av ordningsbot och parkeringsbot. Åtskilliga straffstadganden på specialstraffrättens område – inte minst på trafikområdet – synes saklöst kunna slopas; exempel härpå anförs i motionen 52. I vissa fall bör kriminaliseringen kunna minskas genom användande av andra medel än straffrättsliga åtgärder.

Det är av värde att frågan om avkriminalisering tagits upp i det brottsförebyggande rådet. Det ankommer emellertid inte på rådet att verkställa en utredning av det slag som åsyftas i motionerna. Den översyn som rådets arbetsgrupp för kriminalpolitik f. n. överväger att föreslå synes inte heller vara speciellt inriktad på frågan om avkriminalisering. Frågan härom bör därför enligt vår mening också bli föremål för särskilda överväganden som snabbare kan leda till ett förverkligande av motionsönskemålen.

GOTAB 75 9180 S Stockholm 1975